
KÜRESELLEŞME YÜKSELEN EKONOMİLERDE GELİR DAĞILIMINI ETKİLER Mİ?

Günay ÖZCAN

Dr. Öğretim Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, SBF, İktisat Bölümü,
gakel@konya.edu.tr, Orcid id: 0000-0002-1950-4255

İbrahim ÖZMEN

Dr. Öğretim Üyesi, Selçuk Üniversitesi, Akşehir İİBF, Maliye Bölümü,
ibrahimozmen@selcuk.edu.tr, Orcid id: 0000-0003-2632-4217

Öz

Küreselleşme, yıllar içindeki hızı ile ülkeler arasındaki birçok sonuçlarının yanı sıra eşitsizlik ve gelir dağılımı üzerindeki etkileri konusunda da tartışmalara neden olmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın amacı yükselen ekonomilerde küreselleşme ve gelir dağılımı ilişkisini incelemektir.

Çalışmada küreselleşme ve gelir dağılımı arasındaki ilişki, seçilmiş 7 Yükselen Piyasa ekonomisine ait 1994-2005 yıllarını kapsayan veriler yardımı ile analiz edilmiştir. Çalışmada panel veri analizi yöntemlerinden Ortalama Grup (Mean Goup (MG)), Ortak İlişkili Etkiler (Common Correlated Effects (CCE)) ve Genişletilmiş Ortalama Grup (Augmented Mean Group (AMG)) eşbütünlük tahminleri kullanılmıştır.

Çalışmadan elde edilen bulgular, küreselleşmenin (ticari dışa açıklığın) gelir eşitsizliği üzerinde pozitif etkisinin olduğunu işaret etmektedir. Şili ve Romanya, küreselleşmenin gelir eşitsizliği üzerine pozitif etkilerinin tespit edildiği ülkelerdir. Diğer ülkelerde ise istatistiki olarak anlamsız bir ilişki söz konusudur.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Gelir Dağılımı, Ticari Açıklık

DOES GLOBALIZATION AFFECT THE INEQUALITY IN EMERGING COUNTRIES?

Abstract

Globalization, with its speed over the years, causes controversy over the many consequences among countries as well as its effects on inequality and income distribution. In this context, the aim of this study is to investigate the relationship between globalization and income distribution in emerging economies.

In the study, the relationship between globalization and income inequality by means of data between 1994 and 2005 is revealed by the panel cointegration approach for selected 7 Emerging Market Economies. Mean Goup (MG), Common Correlated Effects (CCE) and (Augmented Mean Group (AMG)) methods are employed to reveal the cointegrating relationship. Empirical results for the panel group; globalization is a significant and positive impact on income re-distribution. The empirical evidence shows that globalization (trade openness) has led to positive impact on the income inequality for Chile, Romania. The rest of the countries are statistically insignificant.

Key Words: Globalization, Re-Distribution, Trade Openness

1. GİRİŞ

Genel olarak 1980 yıllardan günümüze kadar gelir dağılımındaki eşitsizliklerin azaldığına yönelik savlar ileri sürülmesine rağmen, UTIP (2004) tarafından yapılan çalışmada bu hipotezin doğruluğuna dair bulguların elde edilemediği dile getirilmiştir. Diğer yandan Birleşmiş Milletler Üniversitesi Dünya Kalkınma Ekonomisi Araştırma Enstitüsü (WIDER) (2005) tarafından gerçekleştirilen ve 1973-2003 dönemlerini kapsayan gelir dağılımı araştırmasında dünya genelinde ülke içindeki gelir dağılımı eşitsizliğinin arttığına yönelik tespitler yer almaktadır. Tüm dünyayı ekonomik, politik ve kültürel gibi çeşitli yönlerden etkileyen küreselleşme, *gelir grupları arasında farklılıkların oluşmasına neden olmaktadır* hipotezi geçerliliğini sürdürmekte ve gelir dağılımındaki eşitsizlik günümüzde bir “fenomen” olarak kabul edilmektedir (Galbraith ve Halbach, 2016:2).

Diğer yandan küreselleşme, sosyal bilimler alanında en çok tartışılan ve tanımlanan kavramlardan biridir. Küreselleşmenin geçmişi çok uzun yıllar öncesine dayansa da İkinci Dünya savaşı ve doksanlı yıllarla birlikte gelişme göstermiştir. Kimi bilim insanlarına göre küreselleşme; özgürlük, demokratikleşme, insan hakları, olarak tanımlansa da kimileri için küreselleşme, emperyalizm, kapitalizm ve ekonomi-devlet iktidarının çatışması olarak görülmektedir (Adabalı ve Özcan, 2016: 41).

En geniş tanımı ile küreselleşme, farklı milletlerden insanların, şirketlerin ve hükümetler arasındaki etkileşimin, bütünleşmenin, uluslararası ticaretin ve yatırımın bilgi teknolojisi destekli yaygınlaşmasıdır. Bu süreç aynı zamanda çevre, kültür, ekonomik kalkınma ve toplumsal refah, siyasi sistemler ile de ilişkilidir. Küreselleşmenin daha genel tanımı ise iktisadın, siyasetin, kültürün ve her bir ülke ideolojisinin diğerine nüfuz etmesini sağlayan ulusal ve uluslar üstü yapı ve süreçlerin oluşması olarak da tanımlanabilir (Kar ve Günay, 2008: 3). Başka bir ifadeyle küreselleşme, ülkelerin sahip oldukları millî ve manevî değerlerin dünya çapında yayılması, farklılıkların bir bütünlük ve uyum içinde ortadan kalkması ve dünyanın “küresel köy” haline gelmesidir (Masca, 1998: 348).

Bu geniş tanımlamalar nedeniyle küreselleşmenin ilk olarak ne zaman ortaya çıktığı net olarak bilinmemektedir. Çünkü küreselleşmenin kültürel, siyasi, ekonomik, sosyal gibi çok farklı alanlarda geçerliliği olan çok yönlü bir yapıya sahiptir. Dünya üzerinde yaşanan kültürel, siyasi, ekonomik ve sosyal olaylar sebebiyle küreselleşme tanımı da değişebilmektedir.

Küreselleşmenin tanımındaki değişkenlik, küreselleşmenin etkilerini de tartışmalı hale getirmektedir. Bunlardan bir tanesi de küreselleşmenin gelir dağılımı üzerindeki etkisidir. Küreselleşmenin geçtiğimiz on yıldaki hızlı yükselişinin (IMF, 2007a, b), ülke içindeki ve ülkeler arasındaki eşitsizlik ve gelir dağılımı üzerindeki etkileri konusundaki tartışmalara neden olmaktadır. Nitekim, küreselleşmenin gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin çoğunda artan eşitsizliği azalttığına dair yeterli ampirik kanıt bulunmaktadır (Beck vd., 2007; Dollar ve Kraay, 2004; Goldberg ve Pavcnik, 2007; IMF, 2007a, b; Asteriou vd., 2014).

Küreselleşme ve gelir dağılımı üzerine yapılan çalışmalar, iki ana bölüme ayrılabilir. Bunlardan birincisi, özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrasında,

ülkelerde gelir eşitsizliğinin durağan olduğunu, büyüme ile gelir eşitsizliği arasında güçlü bir ilişki olmadığını savunan ve bu nedenle büyüme ve küreselleşmeyi, yoksulluğun azaltılmasındaki en önemli etken olarak değerlendiren akımdır. İkinci akım ise, söz konusu dönemde bazı ülkelerde gelir eşitsizliğinin azalmasına karşın, özellikle 1970'li yıllardan sonra bu durumun tersine döndüğünü, nitelikli emeğe dayalı teknoloji ve ulusal piyasaların uluslararası piyasalarla uyumlulaştırılmasının etkisiyle hem ülkeler arasında, hem de ülkelerin kendi içindeki gelir eşitsizliklerinin arttığını savunmaktadır (Konukman ve Çiftçi, 2008: 60).

Özellikle 1980'lerden sonra artan küreselleşme süreci, küreselleşmenin dünyadaki gelirin hem ülkeler arasında, hem de ülke içindeki dağıtımında oynadığı rol konusundaki tartışmaları alevlendirmiştir. Bu noktada küreselleşmenin gelir dağılımı üzerindeki etkisinin özellikle yükselen piyasa ekonomileri açısından irdelenmesi önemli hale gelmektedir. Bu çalışma spesifik örneklem düzeyine indirilerek, küreselleşme sürecinden en çok etkilenen yükselen piyasa ekonomilerinden seçilmiş olanları ele almıştır. Çalışmada 7 ülkeye ait 1994-2005 yıllarını kapsayan veriler panel veri testleri yardımı ile analiz edilmiştir.

Çalışmanın giriş kısmından sonra, 2. bölüm teorik çerçeveden, 3. bölüm literatür taramasından, 4. bölüm model, veri seti ve bulgulardan oluşmakta ve son olarak sonuç kısmı yer almaktadır.

2. TEORİK ÇERÇEVE

Dünya ekonomisi, tarihinin son 30 yıllık döneminde makroekonomik istikrarı, iç piyasaların liberalleşmesini, özelleştirmeyi, uluslararası ticaret ve finansın önündeki engellerin kaldırılmasını vurgulayan yeni bir ekonomik paradigmanın (Washington Uzlaşması) yayılan ve birçok sonuçlara neden olan etkisi altındadır. Bu paradigma, ekonomik aktörler arasındaki rekabetin sınırlı hükümet müdahalesi ile faaliyet gösterdiği küresel bir pazar yaratılmasını amaçlamakta ve hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde ve en önemlisi, Avrupa'nın eski sosyalist ekonomilerinde de politika oluşumlarını derinden etkilemiştir (Cornia,1999:1).

Küreselleşme, ulusal kaynakların uluslararası hareketliliğini arttıran ve ulusal ekonomilerin karşılıklı bağımlılığını arttıran kapsamlı bir ekonomik entegrasyon sürecini ifade eder. (OECD, 2005: 11). Küreselleşmenin sosyal, politik ve kültürel kökenleri bulunmaktadır, ancak çoğu endişe ekonomik küreselleşme ve bunun sonuçlarıyla ilgilidir (Bhagwati, 2004: 3). Ekonomik küreselleşmeyi oluşturan öğeleri şöyle açıklar: Ulusal ekonomilerin ticaret yoluyla uluslararası ekonomiye entegrasyonu, doğrudan yabancı yatırımlar (şirketler ve çok uluslu şirketler), kısa vadeli sermaye akımları, uluslararası işçi-beşeri sermaye akımı ve teknoloji akımı.

Küreselleşmenin bir yanda küresel ekonomik büyümeyi ve sosyal ilerlemeyi desteklediği düşünülürken, diğer yandan; gelir eşitsizliği ve çevresel bozulmanın artması, sosyal dejenerasyona ve rekabetin güçlenmesine neden olmasıyla ilgili tartışmalar meydana gelmektedir. Ekonomistlerin bu konudaki temel kaygısı, küreselleşmenin başta gelişmekte olan ülkeler olmak üzere ekonomi ve toplum üzerindeki etkisidir. Görüşlerin bir kısmı küresel ekonomiye entegrasyonun, ekonomik büyümeyi desteklediği ve bunun da

yoksulluk, eşitsizlik, demokrasi ve kirlilik sorunlarının çözümüne yardımcı olduğu ve özellikle Hindistan ve Çin örneklerinde olduğu gibi, küreselleşmeyle birlikte yoksulluğun önemli ölçüde azaltılabileceğini öne sürmektedir (Bhagwati, 2004; Zhou vd., 2011). Ancak, bu görüş tüm araştırmacılar tarafından desteklenmemektedir. Küreselleşmenin ekonomik güvensizliğe neden olduğunu ve hem gelişmiş hem de az gelişmiş ülkelerde artan eşitsizliğe neden olduğu da ileri sürülmektedir. (Stiglitz, 2002; Borjas ve Ramey, 1994; Cornia, 2004; Marjit vd., 2004; Bergh ve Nilsson, 2011).

Küreselleşmenin, özellikle ticaret entegrasyonunun gelir dağılımına etkisinin teorik temeli, Heckscher-Ohlin (HO) modeline ve Stolper-Samuelson (SS) teoremine dayanmaktadır. Heckscher-Ohlin modeline göre ülkeler üretimde sahip oldukları bol ve ucuz üretim faktörlerini ihraç, kıt olan üretim faktörlerini ise ithal etmektedir. Düşük gelirli ülkeler, vasıfsız emek gerektiren ürünlerin üretiminde uzmanlaşırken, yüksek gelirli ülkeler, vasıflı emek (veya sermaye) yoğun ürünlerde uzmanlaşırlar. Sonuç olarak bu teoriye göre, ticaret geliştirmekte olan ülkelerdeki düşük vasıflı ve kalifiye çalışanlar arasındaki gelir farkını azaltırken; gelişmiş ülkelerdeki gelir eşitsizliği arttırmaktadır (Baek ve Shi, 2016: 4). Model, Mundell (1957) ve daha yakın zamanlarda Reuveny ve Li (2003) ve Grossman ve Hansberg (2008) tarafından da teorik olarak desteklenmiştir. Stolper-Samuelson teoremi de, bir malın nispi fiyatındaki bir artışın, malın üretiminde en yoğun biçimde kullanılan faktöre yönelik bir artışa yol açacağını ve diğer faktörde de azalmaya yol açacağını ileri sürmektedir. Bu nedenle, küreselleşme bol faktör sahiplerine fayda sağlayacak, ancak kıt faktör sahiplerine zarar verecektir. Emeğin geliştirmekte olan ülkelerde ve sermayenin (ya da teknolojinin) gelişmiş ülkelerde bol olmasından dolayı daha yüksek bir ticaret entegrasyonu gelişmiş ülkelerde eşitsizliğin artmasına, ancak geliştirmekte olan ülkelerde eşitsizliğin azalmasına neden olacağı ileri sürülmektedir. Ancak, HO modelinin ve SS teoreminin kısıtlayıcı varsayımları, gerçek dünyayı tanımlamakta ve beklenen sonuçları üretmekte başarısız kalmıştır (Kratou ve Goaid, 2016).

Bununla birlikte Feenstra ve Hanson (1997) ve Wood (2002) gibi modern akademik modellerin öncülük ettiği görüşler, liberalleşmenin gelir dağılımı üzerindeki zararlı etkilerine odaklanmaktadır. Bu görüş etrafında toplananlar, küreselleşmenin vasıflı ve vasıfsız işçiler arasında gelir eşitsizliği ile güçlü bir şekilde ilişkisi olduğuna inanmaktadırlar (Gourdon vd., 2008; Bergh ve Nilsson, 2011). Ayrıca, ticaret açıklığının, geliştirmekte olan ülkelerde küreselleşmenin ardından uygun bir politika ve reform eksikliği nedeniyle küreselleşmenin faydalarından bazı grupların, özellikle yoksulların dışlanmasına neden olabileceğini öne sürmektedirler. Ancak, bu argüman için sınırlı sayıda destekleyici çalışma vardır (Kratou, 2016).

3. LİTERATÜR İNCELEMESİ

Küreselleşmenin gelir eşitsizliği üzerindeki etkisi, son yıllarda büyük ilgi görmüştür. Çoğu çalışma küreselleşmenin ABD, Batı Avrupa ve diğer gelişmiş ülkelerdeki ücret ve gelir eşitsizliği üzerindeki etkilerine yoğunlaşmıştır (Slaughter ve Swagel, 1997; Dluhosch, 1998; Schott, 1999; Lejour ve Tang, 1999). İkinci bir literatür, küreselleşmenin, kişi başına düşen büyüme oranlarındaki farklılıklar aracılığıyla dünya gelir dağılımını nasıl etkilediğine yöneliktir (Milanovic, 2004; Milanovic ve Yitzhaki, 2002; Melchior

Küreselleşme Yükselen Ekonomilerde Gelir Dağılımını Etkiler Mi?

vd., 2000; Schultz, 1998; Sala-i Martin, 2002). Literatürde küreselleşmenin gelişmekte olan ekonomilerdeki gelir dağılımını nasıl etkilediğine daha yakın bir ilgi vardır (Cornia ve Kiiski, 2002; Lustig ve Kanbur, 1999; Ravallion, 2001; Galbraith ve Kum, 2002).

Küreselleşmenin gelir eşitsizliği üzerindeki etkisi, önemli ve tartışmalı bir akademik konudur. Çünkü bu etkiyi araştıran literatürün çok farklı sonuçlara ulaştığı görülmektedir. Bu bölümde konuyla ilgili mevcut literatürün bazı yönleri ve sonuçları sunulmaktadır.

Borjas ve Ramey (1994), Birleşik Devletler için çeşitli açıklayıcı değişkenler ile gelir eşitsizliği arasındaki nedensel etkileri araştırmak için eşbütünlük tekniklerini kullanmaktadır. Uzun vadede gelir eşitsizliği eğilimini izleyen tek açıklayıcı değişkenin, GSYH'nin yüzdesi olarak dayanıklı tüketim malları açığı olduğu sonucuna varılmıştır. Küreselleşmenin bir göstergesi olarak ticaret kullanıldığında, çalışmada eşitsizlik ile küreselleşme arasında pozitif bir ilişki olduğu sonucu gösterilmektedir.

Edwards (1997), ticaret politikası ve gelir dağılımı arasındaki ilişkiyi, altı farklı ticaret açıklığı göstergesi üzerinden Gini katsayısına etkisini araştırmıştır. Çalışma, ticaretin liberalleşmesinin ya da küreselleşmenin artmasının, gelir eşitsizliği üzerinde önemli bir etkisi olduğunu gösteren hiçbir kanıt bulunmadığı sonucuna varmıştır.

Heshmati (2003), küreselleşme ve gelir dağılımı arasındaki ilişkiyi 62 ülke üzerinden 1995-2001 yılları arasında analiz etmiştir. Çalışmada Kearney tarafından oluşturulan küreselleşme endeksi kullanılmıştır. Endeks, dört bileşenden oluşmaktadır. Bileşenler ekonomik entegrasyon, kişisel iletişim, teknoloji ve politik katılımlardır. Bileşenler zaman içinde farklı gelişmeleri göstermektedir. Analizden elde edilen sonuçlara göre; toplam küreselleşme endeksini dört alt bileşeni gelir eşitsizliğini farklı olarak etkilemektedir. Sonuçlar kişisel ilişkilerin ve teknoloji transferlerinin eşitsizliği azalttığını, ekonomik entegrasyonun eşitsizliği artırdığını göstermektedir. Siyasi katılımın ise gelir eşitsizliği üzerinde önemli bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Marjit vd., (2004), ticaretin gelir eşitsizliği üzerindeki olası etkisinin teorik bir analizini sunmaktadır. Özellikle analiz, küçük ve gelişmekte olan bir ekonomide vasıflı ve vasıfsız işgücü arasındaki açığa odaklanmaktadır. Analiz, ticaret koşullarındaki iyileşmeyi takiben vasıfsız emeğin görece gelirinde güçlü bir düşüş olduğunu göstermektedir.

Goldberg ve Pavcnik (2007), Hecksher-Ohlin teorisinin aksine, gelişmekte olan ülkelere vasıfsız ve vasıfsız işçiler arasındaki genişleyen ücret farkını araştırmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre; küreselleşmeyle artan gelir eşitsizliğinin temel açıklamaları, gelişmekte olan ülkelere sermaye akışının artması ve yetenekli teknolojik değişim içermektedir.

Bergh ve Nilsson (2011), küresel kontrol ile ülke gelir eşitsizliği arasındaki bağlantıyı incelemekte, çeşitli kontrol değişkenleri ile GMM yöntemi kullanmıştır. Bu çalışma, geniş bir panel verisi örneği ile (80 ülke, 1970-2005) ekonometrik analiz sunmaktadır. Sonuçlar, ekonomik özgürlüğe yönelik reformların esas olarak Kuzey ülkelerde eşitsizliği artırdığına yöneliktir. Güney'de sosyal küreselleşme daha önemlidir. Parasal, yasal ve politik küreselleşmenin eşitsizliği artırma eğiliminde olmadığı da görülmüştür. Çalışmada, KOF endeksi küreselleşmenin bir ölçütü olarak kullanılmakta ve

Fraser Enstitüsü'nün Ekonomik Özgürlük Endeksi ülke gelirlerindeki eşitsizliği ölçmek için kullanılmaktadır.

Zhou vd., (2011), küreselleşmenin, gelişmiş, geçiş ekonomileri ve gelişmekte olan ülkelerde gelir eşitsizliği dağılımı üzerindeki etkisini araştırmaktadır. Küreselleşmenin ya gelir eşitsizliğini azaltabileceği ya da daha da kötüleştirebileceği ve bu kapsamda çoğu ampirik sonuçların tartışmalı ve sonuçsuz olduğunu belirtilmektedir. Bu çalışmada iki küreselleşme endeksi kullanılmaktadır; (1) Kearney'in (2002, 2003 ve 2004) verilerini kullanan eşit ağırlıklı endeks (Kearney endeksi) ve (2) temel bileşen (Principal Component) endeksi. Bu veri tabanı, küreselleşmenin dört yönüyle ilgili türleri içermektedir: Ekonomik entegrasyon, kişisel iletişim, teknolojik bağlantılar ve politik katılım. Gini katsayısı gelir eşitsizliğini ölçmek için kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda bazı ampirik bulguların aksine, küreselleşmenin gelir eşitsizliğini azalttığı sonucuna varılmıştır. Bu nedenle, bu makale Washington konsensüsünün (yani serbest ticaret ve sermaye akışları tasarlayan politikaların) daha fazla gelir eşitliğini teşvik ettiği iddiası için ampirik destek sağlamıştır.

Faustino ve Vali (2011), küreselleşmenin OECD ülkelerindeki gelir eşitsizliğine etkisini 1995-2007 dönemi için statik (fixed effect) ve dinamik (GMM) panel analizi ile incelemişlerdir. Analiz sonuçlarına göre statik ve dinamik tahminler, ticaret serbestleşmesinin Gini endeksini olumsuz yönde etkilediğini doğrulamakta, bu da ticaretle küreselleşmenin zengin OECD ülkelerinde gelir eşitsizliğini azalttığını göstermektedir. Çalışmadan elde edilen sonuçlar aynı zamanda gelir eşitsizliği ve ekonomik büyüme arasındaki pozitif ilişki hipotezini doğrulamaktadır.

Pillai (2011), ticari küreselleşme ve doğrudan yabancı yatırım (DYY) dahil olmak üzere OECD ve düşük gelirli ülkeler için ayrı ayrı küreselleşme ve yerel gelir eşitsizliğini incelemiştir. Çalışmada, düşük gelirli ülkeler, artan ticaret nedeniyle yararlanırken, doğrudan yabancı yatırımın düşük gelirli ülkelerde daha fazla eşitsizlik yarattığı sonucuna varılmıştır.

Chordokrak ve Chintrakarn (2011), küreselleşmenin ve teknoloji gelişmelerin ABD'deki gelir eşitsizliği üzerindeki etkisini tahmin etmişlerdir. 1988-2003 yıllarında panel verilerini kullanarak, doğrudan yabancı yatırımlarının gelir eşitsizliğini istatistiksel olarak arttırdığını ileri sürmüşlerdir. Ayrıca, ticaretin üst gelir paylarını arttırabileceği sonucunu da bulunmuşlardır.

Yanar ve Şahbaz (2013), çalışmalarında 102 gelişmekte olan ülkede 2010 yılı verilerini kullanarak küreselleşmenin yoksulluk ve gelir eşitsizliği üzerindeki etkisini yatay kesit analizi ile test etmişlerdir. Analiz sonucunda küreselleşmenin gelir eşitsizliği ve yoksulluğu azalttığı sonucuna varmışlardır.

Hennighausen (2014), küreselleşme ve gelir eşitsizliği arasındaki ilişkiyi dağıtım mekanizmaları rolünü de inceleyerek analiz etmiştir. Çalışmada 1960-2010 döneminde 28 OECD ülkesi üzerinden analizler gerçekleştirilmiştir. Temel sonuçlar, küreselleşmenin aslında üretim faktörlerinin göreceli ücretlerini değiştirdiğini, bununla birlikte, uluslararası ticaret ve sermaye hareketliliğinin sanayileşmiş ülkelerde gelir farklılıklarını artırmadığını göstermektedir.

Baek ve Shi (2016), çalışmalarında, ekonomik küreselleşmeyi ticaret yoğunluğuna ve finansal bütünleşme şeklinde ayırarak küreselleşmenin gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler üzerindeki etkisini gelir eşitsizliği ve küreselleşme bağlamında ele almışlardır. Bu çalışma, küreselleşmenin hızlandığı 1990–2010 dönemi için 26 gelişmiş ülke ve 52 gelişmekte olan ülkenin verilerini kullanarak, finansal entegrasyonun gelir eşitsizliğini ticaret yoğunluğundan farklı şekilde etkilediğini ve etkinin iki ülke grubunda farklı olduğunu ortaya koymaktadır. Yani ticaret yoğunluğundaki artış, gelişmiş ülkelerde gelir eşitsizliğini arttırmakta, ancak gelişmekte olan ülkelerdeki eşitsizliği azaltmaktadır. Çalışmanın sonuçlarına göre, finansal entegrasyonun derinleşmesi gelişmiş ülkelerde gelir eşitsizliğini azaltmakta, gelişmekte olan ülkelerde ise eşitsizliği arttırmaktadır.

4. MODEL ve VERİ SETİ

Yukarıda yer verilen literatür kapsamında, gelir dağılımı ve ticari dışa açıklık konusunda teoride yer alan hipotezler temelde üçe ayrılmakta¹ iken bu hipotezlere yönelik ampirik analizler de üç gruba ayrılabilir (Anderson, 2005:1049-1050). Literatür kısmında yer verdiğimiz çalışmaların büyük bir bölümü bu üç hipotezi test etmektedirler. Bunlardan ilki; ticari dışa açıklığın gelir dağılımını olumsuz etkilediği (Feenstra ve Hanson, 1997); ikincisi ise; ticari dışa açıklığın gelişmiş ülkelerde gelir dağılımı üzerinde olumsuz etkilerini ele alırken gelişmekte olan ülkelerde gelir dağılımını pozitif yönde etkilediğine dairdir (Chalderon ve Chong, 2001). Son hipotez ise; ticari dışa açıklığın artması ile genel eşitsizliğin artması arasındaki ilişkide o ülkenin faktör kaynaklarına bağlı olarak değişeceğine yönelik Fischer (2001)'e ait hipotezdir (Anderson, 2005: 1051).

Bu çalışma yukarıda açıklanan ikinci hipotezde yer verilen temel modelden hareket etmektedir² Ayrıca, eşitlik (1)'de yer alan $\ln y$, Barro (2000) ve Ravallion (2001)'un çalışmalarında³ bağımsız değişken olarak modele eklenmiş iken çalışmamızda kontrol değişkeni olarak düşünülmüştür.

$$\ln G_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 \ln op_{it} + \alpha_2 \ln y_{it} + \varepsilon_{it} \quad (1)$$

Bağımlı Değişken: Gelir eşitsizliği

Modelde yer verilen $\ln g$ bağımlı değişkeni, gelir dağılımı konusundaki eşitsizliği ölçmek amacıyla oluşturulan *Gini* (1921) *katsayısını* ifade etmektedir. *Gini katsayısı* 0 ile 1 arasında (veya 0 ile 100 arasında) değerler ile ifade edilmektedir. Katsayının 0'a yaklaşması (mükemmel eşitlik-toplumun tüm üyeleri aynı gelire sahiptir) gelir dağılımında eşitsizliğin azaldığını ifade ederken, 1'e yaklaşması (mükemmel eşitsizlik- toplumun bir ferdi toplumun

¹ İki ve üçüncü hipotezler Hecksher ve Ohlin'e ait teorik bağlamda ele alınmakta iken üçüncü hipotez Stolper ve Samuelson'e ait teori ile ele alınmaktadır.

² Gelir dağılımı ve ticari dışa açıklık hakkında literatürde yer alan modeller hakkında detaylı bilgi için bkz. Anderson, 2005: 1050-1051.

³ Bu çalışmaların her ikisinde de kişi başına GSYİH'daki artış sayesinde ticari dışa açıklığın gelir dağılımı üzerindeki etkisinin azaldığına yönelik tespitler yer almaktadır.

tüm gelirine sahiptir) gelir dağılımında eşitsizliğin arttığını göstermektedir. Modelde eşitsizlik ölçütü için Texas Üniversitesi Eşitsizlik Projesi (UTIP) tarafından hazırlanan 1963-2008 yıllarına ait serilerin güncel hali, Tahmini Hane Halkı Gelir Eşitsizliği Veri Seti (EHII) kullanılmıştır.

Bağımsız Değişken: Ticari dışa açıklık

Modelde yer verilen $lnop$, ticari dışa açıklığı ifade etmektedir. Küreselleşmenin ampirik literatüründe ticaretin GSYİH'ya oranı en çok kullanılan ölçüttür. Ticari dışa açıklık, belirli bir dönemdeki ithalat ve ihracatın toplamının GSYİH'ya oranı ile oluşturulmaktadır.

Kontrol Değişken: Kişi başı gelir

Modelde yer verilen lny , kişi başına düşen GSYİH'yı ifade etmektedir. GSYİH Dünya Bankasının *atlas yöntemi (cari)* ile elde edilen serilerinden derlenmiş olup, kişi başına gelir GSYİH serisinin nüfusa bölünmesi ile elde edilmektedir. Bu değişken modele sadece istatistiksel kontrolleri gerçekleştirmek amacıyla eklenmiştir. Ayrıca değişkenlerin kısa tanımı ve kaynakları *Ek B* de yer almaktadır.

Oluşturulan eşitlik 1, Dünya Bankası tarafından Yükselen Piyasa Ülkesi olarak kabul edilen ülkeler arasında gelir eşitsizliği yönünden veri setine ulaşabildiğimiz 7 ülkeye ait 1994-2005 yıllarını kapsayan veriler yardımı ile analiz edilmiştir. Analize tabi tutulan ülkelere dair bilgiler *Ek A*'da yer almaktadır. Eşitlik 1'de yer verilen değişkenlere ait özet istatistik sonuçları ise *Ek C*'de gösterilmektedir.

4.1. Ekonometrik Yöntem ve Bulgular

Yatay Kesit Bağımlılığı ve Heterojenlik Testleri

Küreselleşme sürecinde ülke ekonomilerinin birbirinden etkilenmesi veya ülkelerden birinde ortaya çıkan bir değişikliğin diğerlerini etkileme olasılığı oldukça yüksektir. Bu olgunun ekonometrik yöntemlere aktarılmasında literatürde yatay kesit bağımlılık "cross-section dependency" (CD) testleri kullanılmaktadır. Eşitlik 1'e yönelik analizlerin ilk aşamasında yatay kesiti oluşturan ülkelerin yatay kesit bağımlılığının olup olmadığının test edilmesi yer almaktadır. Seriler arasında yatay kesit bağımlılığın bulunması durumunda, bu durumun göz önünde bulundurulması elde edilen analiz sonuçlarını önemli ölçüde etkilemektedir (Bresoush ve Pagan, 1980).

Yatay kesit bağımlılık testi (CD), Bresousch ve Pagan (1980)'nın geliştirdiği LM testi veya Pesaran (2004, 2008)'ın geliştirdiği CD testleri ile araştırılmaktadır. Bu testler panelin zaman (T) ve yatay kesit (N) boyutundan kaynaklanana farklılıklar içermektedir. Bresousch ve Pagan (1980) LM testinde $T > N$, Pesaran (2004) CD testi ise $N/T \rightarrow \infty$, $N > T$ durumlarında, Pesaran (2004) tarafından tekrar geliştirilen CD testi ise $T \rightarrow \infty$ ya da $N \rightarrow \infty$, $N > T$, $T > N$ durumlarının her ikisinde de kullanılabilir. Bu üç testte, grup ortalaması sıfır, bireysel ortalama sıfırdan farklı olduğundan sapmalı sonuçlar ortaya çıkmaktadır (Nazlıoğlu vd., 2011). Pesaran vd. (2008) tarafından geliştirilen LM_{adj} (sapması düzeltilmiş LM testinde), test istatistiğine varyans ve ortalamanın da eklenmesi ile söz konusu sapma düzeltilmiştir. Bu testlerin hipotezleri; "H₀: Yatay kesit bağımlılığı yoktur, H₁: Yatay kesit bağımlılığı vardır" şeklindedir.

Küreselleşme Yükselen Ekonomilerde Gelir Dağılımını Etkiler Mi?

Eşitlik 1’de yer verilen her bir ülkeye ait katsayıların homojen olup olmadığı da oldukça önemlidir. Homojenlik testi (HT), yatay kesitlerden birinde gerçekleşen değişim ile diğer ülkelerin aynı düzeyde veya farklı düzeylerde etkilenip etkilenmediğini test etmektedir.

Çalışmada, Pesaran ve Yagamata (2008) tarafından geliştirilen homojenlik (HT, ((Slope Homogeneity Test) veya Delta ($\tilde{\Delta}$) testi olarak bilinen)) testi kullanılmıştır. Bu yöntem örneklemin büyüklüğüne göre iki farklı test önermektedir. $\tilde{\Delta}$ testi, büyük örneklem için geçerli iken $\tilde{\Delta}_{adj}$ testi, küçük örneklem için geçerlidir. Bu testlerin hipotezleri; “H₀: $\beta_i = \beta$ (Eğim katsayıları homojendir) ve H₁: $\beta_i \neq \beta$ (Eğim katsayıları heterojendir)” şeklindedir. Aşağıda tablo 1’de Eşitlik 1 için CD ve HT test sonuçlarına yer verilmektedir.

Tablo 1. CD, HT ve Eşbütünleşme test sonuçları

Regresyon Modeli:	İst.	Olasılık
$lnq_{it} = \beta_0 + \beta_{1i} lnop + \beta_{2i} lny + \varepsilon_{it}$		
Yatay kesit bağımlılık testleri:		
CD _{lm1} (BP,1980)	52.535***	0.000
CD _{lm2} (Pesaran, 2004)	4.866***	0.000
CD _{lm3} (Pesaran, 2004)	3.815***	0.000
LM _{adj} (PUY, 2008)	10.630***	0.000
Homojenite testleri:		
$\tilde{\Delta}$	2.962***	0.002
$\tilde{\Delta}_{adj}$	3.421***	0.000
LM_N^+	3.018	[0.864]

Not: *** istatistiki olarak %1 anlam düzeyini göstermektedir. LM eşbütünleşme testine ait sonuçlar sabitli değerlerden elde edilmiştir ve “[]” bootstrap olasılık değerini göstermektedir.

Tablo 1’de yer alan CD test sonuçları paneli oluşturan ülkeler arasında yatay kesit bağımlılığın olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlara göre ele alınan dönemlerde ülkelerin birinde ortaya çıkan ekonomik bir şok diğer ülkeleri de etkilemektedir veya diğer ülkelerde ortaya çıkan bir ekonomik dengesizlik tek bir ülkeyi de etkilemektedir. Bu sonuçlar küreselleşme süreci ile tutarlıdır. Diğer yandan HT test sonuçları söz konusu etkileşimin heterojen olduğunu yani, ortaya çıkan ekonomik şokların her bir ülkeyi farklı düzeylerde etkilediğini göstermektedir.

Diğer yandan çalışmada yer verilen serilerin durağan olup olmadıklarının araştırılması için Smith vd., (2004) tarafından geliştirilen T>N durumunda geçerli ve yatay kesit bağımlılığını da göz önünde bulunduran panel birim kök testi kullanılmıştır. Test sonuçlarına göre lnq , $lnop$ ve lny I (1) düzeyde durağan ve birim kök içermemektedir (Ek-c).

I(1) düzeyde durağan olan serilerin uzun dönemde birlikte hareket edip etmediklerinin anlaşılması için yatay kesit bağımlılığını göz önünde bulunduran ve eğim katsayılarının heterojen olduğunu varsayan Westerlund ve

Edgerton (2007) tarafından geliştirilen eş bütünleşme testi kullanılmıştır. Bu testin kritik değerleri bootstrap yaklaşımına dayanmaktadır. Teste ait sonuçlar (tablo-1) serilerin uzun dönemde birlikte hareket ettiklerini göstermektedir.

Uzun Dönem Katsayı Tahmincileri

Bu çalışmada gelir eşitsizliği, ticari dışa açıklık ve kişi başına düşen gelir arasındaki uzun dönemli ilişkiyi tespit etmek amacıyla üç ayrı tahmin yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemler, Ortalama Grup (Mean Group (MG)), Ortak İlişkili Etkiler (Common Correlated Effects (CCE)) ve Genişletilmiş Ortalama Grup Tahmincisi (Augmented Mean Group (AMG)) yöntemleri olarak sıralanabilir.

Pesaran vd., (1999), panel çalışmalarda hata düzeltme modelinin tahmin edilmesini sağlayan Panel Kendine Bağlı Gecikmesi Dağıtılmış (Panel Autoregressive Distributed Lag (panel ARDL)) yöntemini geliştirmiştir. Bu yöntem ile panelde uzun dönem ilişkileri gözlenebilmektedir. Panel MG tahmincisi parametrelerin kısa ve uzun dönemde ülkeler arasında (N) heterojen olduğunu kabul ederken panelde yer alan yatay kesitler (N) arasındaki bağımlılık ilişkisini ihmal eden bir yaklaşımdır. Bu yöntem ile panelde yer alan her bir ülkeye ait uzun dönem katsayıları her bir ülke için tahmin edilen ARDL katsayılarının ortalamalarından hesaplanmaktadır (Pesaran vd., 1999).

Pesaran (2006) tarafından yapılan Monte Carlo çalışması panel veri modellerinde yatay kesit bağımlılığının test edilmesini ve varsa bunu dikkate alan yöntemlerin kullanılması gerektiğini göstermektedir. Ortak İlişkili Etkiler (Common Correlated Effects (CCE)) tahmincileri paneli oluşturan yatay kesitler arasında bağımlılığı dikkate alan bir tahminci olup Pesaran (2006) tarafından geliştirilmiştir (Nazlıoğlu, 2010: 101).

CCE uzun dönem katsayı tahmincileri, bağımsız değişkenler ve gözlenemeyen ortak etkilerin durağan ve dışsal olduğunu varsayar. Bunun dışında bağımsız değişkenler ve gözlenemeyen ortak etkilerin durağan (I(0)), birinci dereceden bütünleşik (I(1)) ve/veya eşbütünleşik olduğu durumlarda da tutarlıdır (Nazlıoğlu, 2010:101). Pesaran (2006) yatay kesit bağımlılığı altında bağımsız değişkenlere ait uzun dönem katsayıların tahmin edilmesini sağlayan iki tahminci geliştirmiştir: Birincisi Ortak İlişkili Etkiler Ortalama Grup (Common Correlated Effects Mean Group (CCEMG)) tahmincisidir. İkincisi ise, Ortak İlişkili Etkiler Havuzlanmış Etkiler (Common Correlated Effects Pooled (CCEP)) tahmincisi olarak adlandırılmaktadır. CCEMG yaklaşımında açıklayıcı değişkenlere ilişkin uzun dönem parametreler her bir yatay kesite ait katsayıların aritmetik ortalaması alınarak hesaplanır.

Eberhardt ve Bond (2009), Eberhard ve Teal (2011), Eberhard (2012) kesitler arası bağımlılığı dikkate alan, Genişletilmiş Ortalama Grup Tahmincisi - Augmented Mean Group (AMG) yöntemini geliştirmiştir. AMG tahmincisi, panel grupları arasındaki gözlemlenebilen ve gözlemlenemeyen etmenlerin farklılıklarının yanı sıra zaman serisi özelliklerini de dikkate almaktadır. Eberhardt ve Bond (2009) ve Eberhard (2012), AMG testi ile paneli oluşturan ülkelere ve panelin geneline ait eşbütünleşme katsayılarını hesaplayabilen bir tahminci geliştirmişlerdir. Bu yöntemde, serilerdeki ortak faktörleri göz önünde bulundurmada ve açıklayıcı değişkenleri ile hata terimleri arasındaki korelasyonun olduğunu gösteren içsellik probleminin varlığında da

Küreselleşme Yükselen Ekonomilerde Gelir Dağılımını Etkiler Mi?

kullanılmaktadır (Eberhardt ve Bond, 2009). Yatay kesit grup özellikli AMG tahmincileri paneldeki her bir ülkenin katsayılarının ortalaması alınarak hesaplanmaktadır. Bu test aynı zamanda koentegrasyon katsayılarının aritmetik ortalamasını ağırlıklandırarak tahmin ettiği için diğer katsayı tahmin yöntemlerine göre daha güçlüdür.

Yukarıda genel hatları ile ifade edilen AMG, CCE ve MG testlerine ait eşitlik 1 için gerçekleştirilen tahmin sonuçları tablo 2’de gösterilmektedir.

Tablo 2: Uzun Dönem Katsayı Tahmin sonuçları

Ülkeler/Tahminciler	AMG		CCE		MG	
	Lnop	Lny	Lnop	Lny	Lnop	Lny
Brezilya	-0.019	-0.033	0.04	0.02	-0.003	-
Hindistan	0.10	-0.10	-0.01	-0.06	0.09	-0.04
Şili	0.12*	0.008	-0.09	-0.10	0.25***	0.01
Kolombiya	-0.01	-	0.006	-0.04	-0.08	-0.02
İran	0.002	-0.041	0.04	-0.04	0.14	0.06
Macaristan	-0.05	0.01	-0.10	-0.10	-0.17	0.02
Romanya	0.17***	-	0.12	-0.03	0.45***	-0.01
		0.05***				
Panel Geneli	0.45	-0.03**	0.009	-	-0.10	-0.001
				0.05***		

Not: *,**,*** ifadeleri sırasıyla %1, %5 ve %10 istatistiki olarak anlamlılık düzeylerini göstermektedir.

AMG ve MG testleri, ticari dışa açıklığın (Lnop), gelir eşitsizliği (Lny) üzerinde pozitif etkiler yarattığına dair sonuçları göstermektedir. Lnop’nin gelir eşitsizliği üzerinde pozitif etkiler ortaya koyduğu ülkeler Şili ve Romanya şeklinde sıralanabilir. Şili ve Romanya’ya ait AMG ve MG sonuçlarında yer alan değişkenlerin katsayı işaretleri ticari dışa açıklığın olası etkilerinin tersi yönündedir. Şili için Lnop’ye ait AMG ve MG sonuçları yorumlandığında; Lnop’de meydana gelen %1’lik bir artış gelir eşitsizliği üzerinde %0.12/0.25 artışa sebep olmaktadır. Romanya için Lnop’ye ait AMG ve MG sonuçları yorumlandığında; Lnop’de meydana gelen %1’lik bir artış gelir eşitsizliği üzerinde %0.17/0.45 artışa sebep olmaktadır.

Ülke katsayılarının ikinci grubunda ise kişi başına düşen gelirin (Lny) gelir eşitsizliği (Lny) üzerinde negatif yönde etkiler ortaya koyduğu ülkeler yer almaktadır. Bu ülkeler; Brezilya, Kolombiya ve Romanya şeklinde sıralanabilir. Ayrıca bu ülkelerin tamamı için AMG ve MG sonuçlarında yer alan değişkenlerin katsayı işaretleri kişi başına gelirin beklenen olası etkilerini teyit etmektedir. Brezilya için Lny’ye ait MG sonuçları yorumlandığında; Lny’de meydana gelen %1’lik bir artış gelir eşitsizliği üzerinde %0.02 azalışa sebep olmaktadır. Kolombiya için Lny’ye ait AMG sonuçları yorumlandığında; Lny’de meydana gelen %1’lik bir artış gelir eşitsizliği üzerinde %0.05 azalışa sebep olmaktadır. Romanya için Lny’ye ait AMG sonuçları yorumlandığında; Lny’de meydana gelen %1’lik bir artış gelir eşitsizliği üzerinde %0.05 azalışa sebep olmaktadır.

5. SONUÇ

Gelir eşitsizliği konusunda coğrafi bir sınıflandırma yapıldığında, Latin Amerika Ülkelerinde gelir dağılımı eşitsizliğinin oldukça yüksek olduğu göze çarpmaktadır. Diğer yandan en düşük gelir dağılımı eşitsizlikleri Batı Avrupa ülkelerinde gözlenmektedir. Kuzey Amerika ve Doğru Avrupa ülkelerinde gelir eşitsizliğinde ciddi artışlar dikkat çekerken, Asya'da görülen gelir dağılımı eşitsizliği ise görece yavaşlamıştır (Jaumotte vd., 2008; Alverado, 2006; WB, 2006).

Gelir eşitsizliği dünya ekonomisi için önemli bir tehdit haline gelmektedir. Gelir eşitsizliği küreselleşme ile birlikte küresel eşitsizlik alanına doğru sürüklenmektedir. Gelir dağılımındaki eşitsizlik sadece gelişmekte olan ülkeler için bir sorun değil gelişmiş ülkeleri de ilgilendiren bir sorun olarak dikkat çekmektedir. Bu bakımdan ülkelerin gelir eşitsizliğine hangi düzeyden girdikleri oldukça önemlidir.

Bu çalışmada yükselen ekonomilerde ticari dışa açıklığın ülke içi gelir dağılımına olan etkileri, Hecksher ve Ohlin (Heckser-Ohlin) tarafından öne sürülen, Stolper ve Samuelson tarafından genişletilen yaklaşımdaki dış ticaretteki artışların ülkelerin refah artışına katkı sunacağına dair görüşten hareket edilerek dış ticaret ve gelir eşitsizliği arasındaki ilişki analiz edilmiştir.

Teoride ileri sürülen ilişkinin bu çalışmadan elde edilen bulgularında küreselleşmenin gelir eşitsizliği üzerine beklenen etkisinin tersini işaret etmektedir. Şili ve Romanya, küreselleşmenin gelir eşitsizliği üzerine artırıcı etkilerinin tespit edildiği ülkelerdir. Özetle çalışmadan elde edilen AMG ve MG sonuçları, Şili ve Romanya için Stolper ve Samuelson teorisi ile tutarsızdır. Geçiş ülkeleri olarak ta bilinen ülkelere Romanya'da bu sonucun elde edilmesi dikkat çekerken yine bir Latin Amerika Ülkesi Şili'nin sonuçları Latin Amerika'nın genelinde yaşanan gelir dağılımındaki sorunla hakkında ipuçları vermektedir.

KAYNAKÇA

- Adabalı Mesut Murat ve Özcan, Ceyhun Can (2016), "**Turizmin Ekonomi Politikası**", Bölüm adı: (Küreselleşme ve Turizm). Paradigma Akademi, Editör: Özcan Ceyhun Can, Basım sayısı:1, Ss.361.
- Anderson, Edward (2005), "**Openness and Inequality in Developing Countries: A Review of Theory and Recent Evidence**", World Development, Vol. 33, No. 7, pp: 1045-1065.
- Asteriou, Dimitrios, Dimelis, Sophia ve Moudatsou, Argiro (2014), "**Globalization and income inequality: A panel data econometric approach for the EU27 countries**", Economic modelling, Vol.36, pp: 592-599.
- Baek, Inmee ve Shi, Qichao (2016), "**Impact of Economic Globalization on Income Inequality: Developed Economies vs Emerging Economies**", Global Economy Journal. Vol.16 No. 1, pp: 49-61.
- Bergh, Andreas ve Nilsson, Therese (2011), "**Do liberalisation and globalization increase income inequality?**", European Journal of Political Economy, Vol. 26, pp:488-505.
- Bhagwati, Jagdish (2004), "**In Defense of Globalization**", New York: Oxford University Press.

- Barro, Robert J. (2000), "**Inequality And Growth In A Panel Of Countries**". Journal of Economic Growth, Vol.5, No.1, pp: 5-32.
- Beck, Thorsten, Demirgüç-Kunt, Asli ve Levine, Ross (2007), "**Finance, inequality, and the poor**", J. Econ. Growth Vol.12, pp: 27-49.
- Borjas, George J. ve Ramey, Valerie Ann (1994), "**Time-Series Evidence on the Sources of Trends in Wage Inequality**", The American Economic Review, Vol.84, pp: 10-16.
- Bresusch T. S. ve Pagan, Adrian R.. (1980), "**The Lagrange multiplier test and its applications to model specification in econometrics**", Review of Economic Studies, Vol.47, No.1, pp: 239-253.
- Calderon, Cesar ve Chong, Alberto (2001), "**External Sector And Income Inequality in Interdependent Economies Using A Dynamic Panel Data Approach**", Economics Letters, Vol.71, No.2, pp: 225-231.
- Chordokrak, Chatchai ve Chintrakarn. Pandej (2011), "**Globalization, Technology, and Income Inequality: New Evidence**", International Research Journal of Finance and Economics, Vol. 62, pp: 7-14.
- Cornia, Giovanni Andrea (1999), "**Liberalization, Globalization and Income Distribution**", United Nations University, World Institute for Development Economics Research, Helsinki, WIDER Working Paper, No: 157.
- Cornia, Giovanni Andrea ve Kiiski, Sampsa (2002), "**Trends in Income Distribution in the Post World War II Period: Evidence and Interpretation**", United Nations University, World Institute for Development Economics Research, Helsinki, WIDER Working Paper, No: 2001/89.
- Cornia, Giovanni Andrea (2004), "**Inequality, Growth, and Poverty in an Era of Liberalization and Globalization**", New York: Oxford University Press, Inc.
- Dluhosch, Barbara (1998), "**Globalization and European Labor Markets**". Centre for Economic Policy Research, London, CEPR Discussion Paper, No:1992.
- Dollar, David ve Kraay, Aart (2004), "**Trade, growth and poverty**". The Economic Journal, Vol.114, pp: F22-F49.
- Eberhardt Markus (2012), "**Estimating panel time-series models with heterogeneous slopes**". The Stat Journal, Vol.12, No. 1, pp: 61-71.
- Eberhardt Markus ve Bond, Sstephen (2009), "**Cross-section dependence in nonstationary panel models: A novel estimator**". Univesty Library of Munich. MPRA Paper, No:17870.
- Eberhardt, Markus ve Teal, Francis (2011), "**Econometrics For Grumblers: A New Look At The Literature On CrossCountry Growth Empirics**", Journal of Economic Surveys, Vol.25, No. 1, pp:109-155, URL <http://ideas.repec.org/a/bla/jecsur/v25y2011i1p109-155.html>.
- Edwards, Sebastian (1997), "**Trade Policy, Growth, and Income Distribution**", The American Economic Review, Vol. 87, No. 2, pp: 205-10.
- Faustino, Horacio ve Vali, Carim (2011), "**The Effects of Globalization on OECD Income Inequality: A static and dynamic analysis**", Working Paper, No: 12.

- Feenstra, Robert C. ve Hanson, Gordon H.. (1997), “**Foreign Direct Investment and Relative Wages: Evidence from Mexico’s Maquiladoras**”, Journal of International Economics, Vol. 42, No.3-4, pp: 371-393.
- Fischer, Ronald (2001), “**The Evolution of Inequality After Trade Liberalisation**”, Journal of Development Economics, Vol. 66, No. 2, pp: 555-579.
- Galbraith, James K. ve Kum, Hyunsub (2002), “**Inequality and Economic Growth: Data Comparisons and Econometric Tests**”, University of Texas, LBJ School of Public Affairs, University of Texas Inequality Project, Austin.
- Galbraith, James K. ve Halbach, Beatrice (2016), “**A Comparison of Top Income Shares and Global Inequality Datasets**”, The University of Texas Inequality Project, Working Paper, No: 73.
- Goldberg-Koujianou Pinelopi ve Pavcnik, Nina (2007), “**Distributional effects of globalization in developing countries**”, J. Econ. Lit., Vol. 45, pp: 39-82.
- Gourdon, Julien, Maystre, Nicolas ve De Melo, Jaime (2008), “**Openness, Inequality, and Poverty: Endowments Matter**”, Journal of International Trade & Economic Development, Vol. 17, No. 3, pp: 343-378.
- Grossman, Gene M. ve Erossi-Hansberg, Esteban (2008), “**Trading Tasks: A Simple Theory of Off Shoring**”, The American Economic Review, Vol.98, pp: 1978-97.
- Hennighausen, Tanja (2014), “**Globalization and income inequality: The role of transmission mechanisms**”, LIS Working Paper Series.
- Heshmati, Almas (2003), “**The Relationship between Income Inequality and Globalization**”, WIDER, The United Nations University.
- International Monetary Fund, (2007a), World Economic Outlook, Chapter 4: **Globalization and Inequality**, Washington DC. 31-65.
- International Monetary Fund, (2007b), **Reaping the benefits of financial globalization**, www.imf.org/extrenal/np/res/docs/2007/0607.htm.
- Jaumotte, Florence, Subir, Lall ve Papageorgiou, Chris (2008), “**Rising Income Inequality: Technology, or Trade and Financial Globalization?**”, IMF Workin Paper, No: WP/08/185.
- Kar Muhsin ve Günay Enver (2003), “**Küreselleşme ve Bölgesel Ekonomik Bütünleşmeler, Avrupa Birliği Ortak Politikalar ve Türkiye**”, Beta Yayınları, İstanbul, 1. Baskı.
- Konukman, Aziz ve Çiftçi, Cemil (2008), “**Küreselleşmenin Gelir Dağılımı Üzerindeki Etkileri**”, Ekonomik Yaklaşım, 19 (Özel sayı): 59-83.
- Kratou, Hajer ve Goaid, Mohamed (2016), “**How Can Globalization Affect Income Distribution? Evidence from Developing Countries**”, The International Trade Journal, Vol. 30, No. 2, pp:1-27.
- Lejour, Arjan M. ve Paul J. G. Tang (1999), “**The Differential Impact of the South on Wage Inequality in the North**”, Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis: The Hague
- Lustig, Nora ve Kanbur, Ravi (1999), “**Why Is Inequality Back on the Agenda?**”, Paper prepared for the Annual World Bank Conference on Development Economics, April 28-30, World Bank, Washington.

- Marjit, Sugata, Beladi, Hamit ve Chakrabarti, Avik (2004), “**Trade and Wage inequality in Developing Countries**”, *Economic Inquiry*, Vol. 42, No. 2, pp: 295-303.
- Masca, Mahmut (1998), “**Küreselleşmenin Ekonomik Yönden Analizi**”, *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, Cilt. 4, ss: 347-373.
- Melchior, Arne, Telle, Kjetil ve Wiig, Henrik (2000), “**Globalisation and Inequality: World Income Distribution and Living Standards, 1960-1998**”, *Studies on Foreign Policy Issues Report*. Royal Norwegian Ministry of Foreign Affairs, Oslo.
- Milanovic, Branko ve Yitzhaki, Shlomo (2002), “**Decomposing World Income Distribution: Does the World Have a Middle Class?**”, *Review of Income and Wealth*, Vol. 48, No. 2, pp: 155-78.
- Milanovic, Branko (2004), “**Worlds Apart: Global and International Inequality 1950-2000**”, Princeton, N.J.: Princeton University Press.
- Mundell, Robert A. (1957), “**International Trade and Factor Mobility**”, *The American Economic Review*, Vol. 47, No. 3, pp: 321-35.
- Nazlıoğlu, Şaban (2010), “**Makro İktisat Politikalarının Tarım Sektörü Üzerindeki Etkileri: Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkeler için Bir Karşılaştırması**”, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Kayseri.
- OECD (2005), **OECD Handbook on Economic Globalization Indicators**. Viewed 3rd October 2012, http://www.realinstitutoelcano.org/materiales/docs/OCDE_handbook.pdf
- Pesaran, Hashem M.. (2004), “**General diagnostic test for cross section dependence in panels**”, IZA Discussion Paper 1240. Institute for the Study of Labor.
- Pesaran, Hashem M.. (2006), “**Estimation and Inference in Large Heterogeneous Panels With a Multifactor Error Structure**”, *Econometrica*. Vol. 74, pp: 967-1012.
- Pesaran, Hashem M. ve Yamagata, Takashi (2008), “**Testing Slope Homogeneity in Large Panels**”, *Journal of Econometrics*, Vol. 142, pp: 50-93.
- Reuveny, Rafael ve Li, Quan (2003), “**Economic Openness, Democracy and Income Inequality: An Empirical Analysis**”, *Comparative Political Studies*, Vol. 36, No. 5, pp: 575-601.
- Pillai, Archana (2011), “**Impact of Political Regime and Economic Openness on Income Inequality: A Tale of Low Income and OECD Countries**”, *The IUP Journal of Financial Economics*, Vol. 9, No. 4, pp: 60-75.
- Ravallion, Martin (2001), “**Growth, Inequality and Poverty: Looking Beyond Averages**”, *World Development*, Vol.29, No. 11, pp: 1803-1815.
- Sala-i-Martin, Xavier (2002), “**The Disturbing Rise of World Income Inequality**”, NBER Working Paper 8904. National Bureau of Economic Research, Cambridge, Mass.
- Schott, Peter K. (1999), “**One Size Fits All? Heckscher-Ohlin Specialization in Global Production**”, National Bureau of Economic Research, Cambridge, Mass, NBER Working Paper, No: 8244

- Schultz, T. Paul (1998), “**Inequality in the Distribution of Personal Income in the World: How It Is Changing and Why**”, Journal of Population Economics, Vol. 11, No. 3, pp: 307-44.
- Smith, L. Vanessa, Leybourne, Stephen, Kim Tae-Hwan ve Newbold, Paul (2004), “**More powerful panel data unit root tests with an application to mean reversion in real exchange rates**”, Journal of Applied Econometrics, Vol.19, pp: 147-70.
- Slaughter, Matthew J., ve Swagel, Phillip (1997), “**The Effect of Globalization on Wages in the Advanced Economies**”, International Monetary Fund Staff Studies for World Economic Outlook. Washington, D.C.
- Stiglitz, Joseph (2002), “**Globalization and its Discontents**”, New York: W. W. Norton.
- University of Texas Inequality Project, EHII, (<http://utip.lbj.utexas.edu/data.html>, Erişim Tarihi: 12.01.2017).
- Westerlund, Joakim ve Edgerton, David L.. (2007), “**A panel bootstrap cointegration test**”, Economics Letters, Vol. 97, pp: 185-90.
- World Trade Organization (2006). World Trade Report-2006.
- Wood, Adrian (2002), “**Globalization and Wage Inequalities: A Synthesis of Three Theories**”, Review of World Economics, Vol. 138, No. 1, pp: 54-82.
- Yanar, Rüstem ve Şahbaz, Ahmet (2013), “**Gelişmekte Olan Ülkelerde Küreselleşmenin Yoksulluk ve Gelir Eşitsizliği Üzerindeki Etkileri**”, Eskişehir Osmangazi İİBF Dergisi, Cilt. 8, Sayı. 3, ss: 55-74.
- Zhou, Lei, Biswas, Basudeb Bowles, Taylor ve Saunders, Peter J.. (2011), “**Impact of globalization on Income Distribution Inequality in 60 countries**”, Global Economy Journal, Vol. 11, No. 1, pp: 1-18.

Küreselleşme Yükselen Ekonomilerde Gelir Dağılımını Etkiler Mi?

Ekler

Ek A- Analizlere dahil edilen ülkeler

7 Ülke	
Ülkeler	Panel Sıralaması
Brezilya	1
Hindistan	2
Şili	3
Kolombiya	4
İran	5
Macaristan	6
Romanya	7

Not: Kolombiya 2014 yılında EIU (Economist Intelligence Unit) tarafından yükselen ekonomiler olarak sınıflandırılmıştır.

Ek B- Verilerin tanımları ve Kaynakları

Tanımlama		Kaynak
G	Gini	University of Texas Inequality Project (EHII)-2017
Y	Kişi Başına düşen GSYİH	WDI-2017
Op	Ticari Dışa açıklık/GSYİH	WDI-2017

Ek C- Smith vd., (2004) Panel Birim Kök sonuçları

		Sabitli		Sabit ve Trendli	
		İst.	Bootstrap p-value	İst.	Bootstrap p-value
$\Delta \ln G$	t-bar	-3.248***	0.000	-3.728	0.006
	WS	-3.481***	0.000	-3.878	0.004
$\Delta \ln Op$	t-bar	-3.360***	0.005	-3.882	0.059
	WS	-3.236***	0.000	-4.159	0.003
$\Delta \ln Y$	t-bar	-1.654	0.360	-2.282	0.408
	WS	-1.990*	0.077	-2.191	0.617

Not: Bootstrap test istatistiği 5000 tekrar ile oluşturulmuştur. *,*** 10 ve 1 % düzeylerinde istatistiki olarak anlamlılığı göstermektedir.

Ek D- Modelin temel Varsayımları

Model	Op (+/-)	G(+/-)
	Y (+/-)	

